

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русладових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Линдога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

7)

Наталя Вахнянин.

Причинки

до історії рускої справи в Галичині в літах 1848—1870.

В 1861. р. 25. падолиста проводирі наші писали ще меморіял до п. Шмерлінга, слідуєчої основи, котру в скороченю подаємо.

Покликуючи ся на приреченя цїсаря Фердинанда I. і розпорядженя міністерства дїл внутрішніх з д. 9. мая 1848, в котрих урядникам Русинам прирікають ся висші становища, меморіял каже:

«В остатнім десятку літ виробили ся, без всякої провини Русинів, в висших кружках, погляди і погляди дуже неприхильні і неласкаві для тихже, і дійшло до того, що ми при намісництві жадного, а при иньших урядах дуже мало урядників-Русинів маємо, та ще на підрядних становищах. Не на нас спочиває вина, бо і межі рускими урядниками суть мужі знамениті талантами, спосібностями і пильністю службовою. Але та Русинам дуже ворожа засада, урядити Галичину так, як урядилась Угорщина (вигнала урядників-Німців), та засада постаралась, щоб і тих Русинів, котрі мимо всіх ставлених перепон вийшли висше, усунути і всякого впливу на свою народність збавити. За те узгляднево других, котрі, ісповідуючи другі засади, проти Русинів ворожо настроєні були, більше около зискования собі прозелитів, як цїсарської служби заходили ся, і очевидно проти інтересів правительства поступали.

Найновіші вибори в краю, агітації і демонстрації, котрі вже від року край наш непокоїть, свідчать за тим, що кажемо; бо при всьому беруть удїл, як се всім звісно, по найбільшій часті ц. к. урядники, хоч не особисто, то через свої жінки та діти.

Меморіял говорить дальше, що через те все народ чим раз більше тратить віру в уря-

дників; а відтак переходить на звичайне поле, яке в кождім меморіялі находить ся мусить, на поле запоручаня, що народ руский був і буде завсїди лояльний не лишень короні, але і правительству. Починаючи в 1809. кажуть автори меморіялу, «Русини у всіх сторонах і верствах в Галичині суть тим одиноким елементом, на котрім в. правительство без жаханя оперти ся може. Ненависть, котрою все руске від сторонництва австрійському правительству ворожого, в цілїм краю переслідоване буває; безчестя і підозріваня, які без підстави і причини кидають ся на руский народ, єго духовенство і інтелігенцію, суть найдокладнішими і найяснішими доказами, як не на руку противному сторонництву вірність Русинів цїсареві і державі. Не дивниця проте, що се сторонництво з всею лютостю кинуло ся на нарід руский. Руского селянина всякими способами кривдять на єго-правах і майні, міщанина упосліджують, святих пана підозрівують о шизму, безчестять і водять на припоні через право презентації і патровату; урядника зневажають і кривдять, а щоб руска інтелігенція не засила- за ся молодими людьми і видїла, то старають ся позбавити молодїж матеріяльних засобів до науки. У таких відносинах живемо ми що-до розвою народного», кінчить меморіял перший свій уступ. Розберемо єго ширше.

Не треба бути Русином, а безсторонним судїєю, щоби пізнати, що стан руского народу в літах по 1860-м був невиносний. Меморіял, говорячи за упослідженє і гнетенє всього, що виступало яко руске посеред просвічених верств, не помиляє ся в своїм погляді, а часи ті не так дуже далекі від нас, щоб кождий не міг собі привести на тямку фактичний стан річи в тих літах і справдити все. Досить буде пригадати ті варуги, які доводились тоді молодези рускій за єї народні убори, ті проєкти, які відумувано на zniszczenie Rusi. Одну часть польскої інтелігенції овїяла манія кидати ся з всею лютостю на все, що почало жити і дихати житєм руским. Русинів уважано за средство, котре може

дати ужити ся до реакції антиконституційної, хочачої знищеня елементу польского в Галичині, уважано за оружїє, котрого скріпленя жадає лишень Росія до подібних смертоносних намірів проти Польщі. Були і такі, що не соромили ся приписовати різню в 1848. році на мазурщині Русинам, — одним словом, одна часть інтелігенції польскої, не знаюча історії і неузнаюча істнованя Русинів, силлила ся всіми змогами нищити всякий обяв життя руского; а понеже досвід научив, що таке знищенє найскорше дало-б ся осягнути за помочю інтриг в висших сферах ирравительства, то і взяла ся наповорот за таке нечесне дїло, а в орґанах праси підєвала Русинам тенденції московскі і прямованє до шизми.

Час той гнету народу руского звуть звичайним іменем: Голуховщина, позаяк сей граф найзручнійше ходив коло дїла винародовленя Русинів. Всю інтелігенцію польську осуджати о подібні злові наміри, не можна і не годить ся. Смолька і єго товариші політичні, досять численні, хотїли заєдно певної солідарности з Русинами. Ми пригадаємо лишень той час, коли демократичне сторонництво виправило похід з скипами до брам св. Юра. Однакож проводирі наші рішили ся уже тоді йти рука в руку з п. Шмерлінгом, лишили ся в радї державній, хоч Чехи і польскі послы єї опустили, і почали згубне кокетованє.

Тим поступком проводирі наші помогли знищити весь вплив сторонництва д-ра Смольки на розвій дїл в Галичині, а скріпили вплив тих, на котрих прапорі стояло: Niema Rusi.

Житє конституційне в Галичині приберав від сього часу дуже сумний вид. Соїм галицкій, в котрім рускі послы заєдно засїдають, хотїй проти статуту краєвого заєдно протестують і подїлу Галичини домагають ся, сей соїм стає ся полем борби а рїогі. Проти кождого внесеня, чи оно сирави народностей дотикало або ні, послы рускі виступають опозиційно, не зважаючи на те, що ся опозиція не міншала зовсім ухвал соймових, що соїм той подавав один за-

7)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хронїка з давноминулого).

Причт у от. Корній — дякон Тичина, дячок Сотниченко і пономар Колінко — були люде майже одного віку з попом; у кожного з них окрім шматка ружної землі, були ще й власні; батьки їх були козаками, а через те і у них більш було козацького і хліборобського духу, ніж церковного. Часто-густо трапляло ся, що й під звичайний час отцю Корнійю ні з ким було в церкві служити; шкочив тут або «шкляний бог», або геть частїйш те, що у кожного з причту був якийсь промисл: дякон був олійником, Сотниченко — чинбаревав, а Колінко — фурмановав. Приїде було пятниця, где отець Корній, где, щоб пономар брав церковні ключі та дзвонив до вечерї, не дождеть ся, бере ключі і йде до дякова. Дякон живо через вулицю біля самісенського цвинтаря.

— Дома дякон? питає під дякониху.

— Нема, в олійниці, олію бє.

Отець Корній в олійницю:

— Що се ти, Федоре, про церков забув?

— І не думав забувати.

— Чом же не йдеш до вечерї?

— Жду, заким подзвонять.

— Нікому дзвонить; Колінко, мабуть, десь в дорозі.

— Я перед обїдом сьогодні бачив його біля шинку...

— Значить — в бездні грїховній валяєть ся, нічого на його й сподівати ся, їди ти дзвони.

— Менї не можна: бачите самі — повна олійниця людеї; усім треба забити олію, на кого-ж я їх покину.

— Звісно — треба; тай менї-ж в церкві треба.

— Вже там, як небудь самі пан-оченьку, з титарем, а мене не одривайте.

— Ой, Федоре, Федоре! покинув би ти вже дяконовати та знав би саму олійницю, а то...

— Колись — покину.

— Колиж воно буде те «колись»?

— Небавом вже, от як ноги простягну... Гей, гей! фалюй, фалюй! гукає дякон на того,

хто біля сковороди. Отець Корній махне рукою і піде собі. Коли на той час був в Кобзарівці Максим Одиця, він ішов до його і Максим йому і дзвонив, і читав, і сьпівав. Одначе находила і на Максима охота пожартовати з дїдом.

— Їди, Максиме, подзвони; кличе отець Корній.

— Коли не дві сороківки, дак не піду.

— Чи не здурів ти! За «помилуй мя» люде платять копу, а ти з дїда правши копу за те, що кілька разів бовкнеш в одного дзвона.

Поторгують ся і поєднають ся на сороківці. Максим подзвонить і садить себе під дзвоницею, а під где його в церкві; надокучить йому ждати; виходить він на рундук, бабинець і гукає:

— Максиме, Аред твоєму батькови! чому не йдеш в церкву.

— Чого.

— Наче не знаєш — чого? вечерню править.

— А що дасте?

— Я-ж тобі дав сороківку.

— То за те, що дзвонив; а за відправу вечерні дастьє копу.

— Ах ти, сонтяк! бач! вертопрах, як з дїда дере! знов торгують ся і знов єднають ся на сороківці. Одначе такі жарти не мали жадної лихої ваги і от. Корній щиро і глибоко любив свого зїроюродного внука, пікловав ся про його і вельми вболївав його безталанню.

Тепер, коли Максим розповів йому про те, що він виїздив у Київ, от. Корній журливо

Виборчий рух.

ков по другім до санкції корони, і що та-ж корона за радою міністерства потверджувала всі рішення соймові, хочби і в некористь народу руского поставлені.

Поступоване послів наших в соймі мусіло б видати ся навіть кождому безсторонному судії чистою іграшкою, наколиб ми з другої сторони не знали, що всьо діяло ся по указу п. Шмерлінга, а по его девізі: *divide et impera*. Відай і не малі надії мусів робити сей пан руским послам нашим, коли ті не зважали навіть на тяжкі удари сойму галицкого, а линули до його як мухи до меду.

З наведеного фактичного стану річей можна однакж добути слідуочі пересвідчення, яко директиви на будиче, а іменно:

1) Що причиною вражди, яка вивязала ся поміж Русинами і Поляками, була нетолеранція взаїмна деяких сторонництв, взявших ведене діл в свої руки, а відтак впливи егоїстичні центрального правительства.

2) Що посеред інтелігенції польскої нахило ся сторонництво, котре бажало сконсолідованя сил і взаїмного розвою.

3) Що дорога, на котрій посла рускі хотіли добивати ся прав для народу, була блудною, і що належить завернути на иньшу; і

4) що належить Русинам стреміти до того, щоб сторонництво Русинам прихильне, репрезентоване в соймі краєвім досить численно, вбивало ся чим раз дальше в сили і переняло в свої руки вплив на устроєне міжнародних взаємин.

Наш орган*) від початку свого істнованя ісповідував і боронив згадані мисли. Вправді звертав ся він більше нагально проти самих-же Русинів, вирекних ся індивідуальности своєї народної в користь народу московского або польского, і проти так званих рутенців, репрезентованих по часті св. Юром, залюбивших ся в централнім правительстві і надіючих ся на его всею душею і всім серцем; однакж в своїм часі піднесемо голос наш сьміло і явно, і проти тих польских фантастів політичних, котрі, сидячи за бюро редакторским, одним помахом пера вимажують 15-мільоновий народ руский з картин історії і теперішности. Фантасти ті, пишучи о чім небудь, хотайби о *ultra*-руским, добачають всюди впливи московскі, і всякий обяв життя нашого беруть за Катковскі агітації. В той спосіб обминають они всяку справу руску хитро-мудро.

(Дальше буде)..

*) «Основа».

похитав головою, сумливо зітхнув і скорботні сугіни охмарили йому лице.

— Не добре! промовив він.

— Чого вже й гірше, сказав Максим: просто не приберу ума, що й діяти. Подумайте, дідусю! два годи просидіти без діла, згорнувши руки. Хиба і не пекельна мука та ще й через два годи, що там буде — Господь відає.

— Не добре, не добре; але не читати нічого не значить сидіти без діла, діло можна знайти і без книжки; була-б тільки охота.

— Звістно, літку я не сидіти-му без діла: косити му, жати-му, орати-му, городити-му; не буде свого — до людей ходити-му, нарешті, коби що, баштан засажу і стерегти-му; в літку діло найдеть ся; а от прийде осінь, зима; настануть довгі без краю вечери, що тоді?

— Пряжі посучи да плети ятері, підсаки, неводи, весною чумаки заберуть... а то знаєш що? Іди з чумаками на Дін; просто хоч з погонича ставай...

— Справді, дідусю! а діло не ледаче, скільки сьвіта побачу, зрадівши, мовив Одинець: алеж се хиба вже на весні, а перед нами осінь... зима...

— Не жури ся, якось воно буде, розкинемо головою, щось поміркуємо, сказав от Корній і на чолі його і в очах знати було, що в голові у його зворушила ся якась нова думка.

(Дальше буде).

З Косівщини доносять нам: В повороті в Косова від д-ра Тарнавского (лікаря) замитив я по дорозі от таке «електричне» переводжене правиборів: О год. 8. рано дожидали правиборці в Тюдеві, віддаленім від Косова 14 км., комісаря призначено до переведеня правиборів, о год. 9¹/₄ рано було вже по правиборах в Рижні великім, віддаленім від Косова 18 км., а о годінні 11. рано переводило ся вже правибори в Ростоках, віддалених 27 км. від Косова. Всі ту наведені громади лежать на дорозі за покотом їдучи в гори, а що при сегорічній слотній порі та порядках повітового виділу на повітових дорогах можна собі уявити теперішній стан дороги, тож подивляти треба сприт п. комісаря Тшшковского, зятя косівского старости п. Сабата, котрий переведив ті правибори, що він здужав в 3 годинах дійти до Ростік (а може вже і в тім селі було о 11. год. рано по правиборах) і перевести вибори, коли я добрими а бодай лучшими кінсьми, як ті, що ними їхав комісар, ледви здужав без ніякої иньшої чинности перебути ту роскаль — болотну не політичну. Припускаю, що при правиборах могло все іти по закону (косівскому), то однакж подаю се до загальної відомости і до ужитку, коли би знайшов ся який недоволеній з переведеня тих правиборів і не знав би, куди вдати ся з жалобою, бо як сказав я, переводячий правибори в тих селах, то зяг старости косівского. *Мабуть се зроблено на здиву цілому сьвітови, що спритному тестеві надано до переведеня виборів соймових ще спритнійшого зятя!* Нарікали на еру баденівську, а як назвати таку еру, де зятя надають тестеві до помочи? Відай за мало буде сказано — козівска!

Теляче одушевлене в редакторів органів: з під кавок і спеціаліста від «гайдамаччини» викликала рівнозвучна допись з Лопатина якогось «У. Л.», що правибори там випали «цілком в душі народово польскім», отже п. Баріньский не може числити на ті голоси

В скалатекім повіті «селяньскій комітет» скликає передвиборчі збори на 18. с. м. в 2. год. пополудни в Познанці гнилій в домі господаря Адама Голойда.

Консолідація національно-демократичної партії з москвофілами принесла доси необчислені страти розвіткови національної ідеї рускої. Москвофіли поставили в певних округах виборчих своїх кандидатів і їх за всяку ціну поперають, без огляду на се, чи є там кандидат народовців чи ні. Деякі повіти остали виключно в руках москвофілів, і там они старають ся удержати консолідацію, в иньших, де перші народовці поставили свого кандидата, там кацапи зірвали консолідацію і висувують свої кандидатури. Така доля стрітила також бобрецкий повіт, де кандидує сам атаман консолідації п. Романчук.

З Бобреччини заміщує «Діло» про се таку допись:

«У нашім повіті зачали москвофіли свою руйнуючу роботу. Хоч їх у нас мало, але они не дармують. Цілий повіт стоїть за нашим селяньским кандидатом послом Романчуком, а москвофіли оо. Штогрин, Заяць, Билинкевич, Глиньский і Глбівцикий з'їхали ся з кількома своїми прихильниками на раду та поставили своїм кандидатом о. Заяца. На тій раді був і п. Петро Орлевич, селянин з Романова, і він — сказавши сіючим незгоду москвофілам кілька слів правди до очей, — заявив, що селяне бажать мати своїм послом п. Романчука та висказав надію, що ціле сьвященство підопре волю народу а не піде за сіячами роздору».

«Селяньскій Комітет» запрошує всіх виборців з судових повітів бобрецкого і ходорівского, з'їхати ся на передвиборчу нараду на 27. с. м. до Бібрки.

В Коломиїщині придержують ся кацапи питомого їм підлого способу агітованя за Дудикевичом і ширеня межі народовцями деморалізацій, якою кацапи пересякли до послідної клітини свого тіла. О. Константин Ласійчук з Березова вижного оголошує отсю заяву:

«Поаяк на запрошенях на «Предвиборче віче в Яблонові на неділю 29. липня (11. августа) с. р.» находить ся мій підпис, длятого

заявляю, що я жадного такого запрошеня ані не підписував, ані до підписуваня нікому не дав уповаженя. Рівночасно заявляю, що я до жадного комітету виборчого не належу, а комітет, до котрого в разі потреби міг би-м належати, снить сном «блаженних». — Такої підлоти при агітації, підписувати народовців сьвященників на запрошенях, аби лапати на се темних селян — може допустити ся лише ренеґат і московский запроданець.

В Рудеччині панує тепер бездонний хаос. Передвиборчий Комітет на повіт рудецкий запрошує на передвиборчі збори: до Бенькової Вишні на 18. с. м. а до Купнович на 19., все о 6. годінні пополудни. — Кацапский «комітет селяньскій» в Рудеччині заповідає передвиборчі збори в Горожанці великій також дня 18. с. м. о 5. год. веч. Відозва звертає ся до селян і сьвященників, «аби прибули численно, щоби «вислушати политическую исповідь Өоми Дякова». Так кириняти потрафлять лише кацапи, а яку силу має їх кандидат сьвідчить найліпше слідуоча заява: «До Сьвітлого Виділу Народної Ради у Львові. — Підписані сьвященники повіта рудецкого, зібрані дня 8. серпня 1901. в Чайковичах одногосно рішили: — Понеже п. Андрій Павлиш, нотар в Рожнітові, будучи через довгі літа нотарияльним кандидатом в Рудках дав ся пізнати всім сьвященникам і селянам рудецкого повіту яко чоловік правого характеру, релігійний і церкві приклонний та чесний Русин, длятого ми зібрані без огляду на тоє, хто дотепер его кандидатуру на посла ставив, одногосно рішили поставити его кандидатом на посла до сойму а повіту рудецкого, обовязуємо ся его кандидатуру попірати всіма силами і просимо Сьвітлий Виділ Народної Ради кандидатуру п. Андрія Павлиша до відомости прийняти і затвердити. — При тім заявляємо, що кандидатура п. Дякова в нашім повіті є неможлива. — Чайковичі дня 8. серпня 1901. — Ілля Каламунецкий, декан; Ксаверій Билиньский, парох в Лівчицях; Стефан Овишкевич, парох Хишевич; Іван Криницький, парох Березця; Симеон Кульчицкий з Воцанець; Андрій Прухницький, парох з Ляшок; Маркил Растваецкий, приходник в Грімні; Келестин Кульчицкий, парох в Підгайчиках; Йосиф Козакевич, приходник Коношок королевских; Михайл Скроцкий, парох в Михайлевичах; Йоан Петрик, парох з Комарна; Володимир Петрик, сотрудник з Комарна; Яків Косоноцкий, парох Подолець; Михайл Стеців, парох Чайкович.

В Сокальщині господарин Литинський, мимо фіяска, яке зробило передвиборче віче в Сокалі в понеділок, скликає виборців на «широ-русскі собранія» на неділю в Тартакові а на понеділок в Белзі. Литинський — як доносять з Сокаля — кандидує з рамени правительства.

З політичного поля.

Др. Шустерціц, посол до державної ради, складав в неділю в «Домі католицким» в Люблянї посольське справоздане. На зборах явили ся численні виборці з Любляни і з околиці. Др. Шустерціц представив внутрішнє положенє в державі. Після него, кабинетови д-ра Кербера тяжко буде довести в парламенті до угоди австро-угорської. Дальше бесідник заявив ся против твореня якої-небудь парламентарної більшости, бо се викликало би обструкцію иньших сторонництв. Кабінет урядничий, яким є теперішній, може удержати ся лишє тоді, коли буде стояти понад сторонництвами. Опісля др. Шустерціц згадав, що Коло польське могло би в будучности при твореню парламентарних більшостей відограти важну ролю, а в справедливій згоді з рускими послами могло би стати ся прямо непоборимим. Вкінці бесідник говорив про розписані вибори до країнського сойму і перестерігав правительство перед попіранем ліберального сторонництва, бо тоді бесідник може заручити, що в соймі ніколи не було би комплету. — По справозданю зібрані уділили посл. Шустерціцови вотум довіря.

Дня 5. с. м. відбули ся передвиборчі збори в Ст.-Георген, на яких Словінці сформулювали жаданя свої в полуднєвій Стирії в слідуочих вісьмох точках: 1) Зібрані заявляють, що обстають рішучо за принципом національної автономії

мі. 2) В економічному згляді висказують ся зібрані як найяснійше, що долішня Стирія не має бути ніякою колонією для синів їх національних противників, отже жадають, щоби Словінці були урядниками всякої категорії. 3) Зібрані жадають оснoванія краввої агрономічної школи фахової в Лютенбергу зі словінським викладовим язиком, щоби з неї могли користати сини долішно-стирійських хліборобів. 4) Жадають, щоби учительську семінарію в Марбургу, що має достарчати учителів для долішно-стирії, перемістити в словінський інститут. 5) Жадають ремісничо-промислових і виділових шкіл для Словінців долішно-стирії. 6) Для піднесенія комунікації має ся чим скорше побудувати лінія Відень-Нові, та щоби она була проведена через Лютенберг і Польстрау. 7) Зібрані рішучо протестують против реформи краввої ординації виборчої в тім напрямі, як її рішив ворожий Словінцям сойм. 8) Словінські послы мають енергично ділати в тім напрямі, щоби утворити центральний союз для долішно-стирійських товариств, як то утворено в краввих средствах для горішньої і середньої часті краю, і щоби словінським товариствам давали ся такі самі субвенції з державних і краввих фондів, які дають ся тамтям.

Вибори до сербської скупчини покінчено перед кількома днями. Загалом вибрано 110 кандидатів правительственных, 14 независимих радикалів і 6 лібералів. Між прихильниками правительства є 84 радикалів.

Німецька газета петербурска доказує, що вість, мовби то з причини тарифи митової межі Німеччиною а Росією прийшло до якогось непорозуміння, і мовби то агент російського міністерства скарбу в Берліні одержав приказ застановити вступні роботи для угоди торговельної, є безосновна. Згадана газета каже, що в російських кругах правительственных заховують в виду німецької тарифи холодної кров і повну об'єктивність. Дальше каже та сама газета, що чутка о забороні еміграції російських робітників до Німеччини є недокладна. Правительство не має наміру видавати таку заборону, а бодай она не стоїть в звязи з тарифою митовою.

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Ісаакія, Далмата; рим. кат. Роха. — В суботу: 7 отроків в Ефезі; рим.-кат. Ліберата.

— Посольське справозданє зложить п. Барвінський в Реневі (коло Залозець) в домі п. Павла Беркети в день Преображення (в понеділок 19. серпня) по вечірні.

— Руский народний театр під зарядом товариства «Руска Бесіда» у Львові переїхав дня 12 с. м. з Яворова до Любачева і там в устроєній сали домі С. Рукера виставив ві вторник «Душогубів», образ народний зі співами і танцями в 5 діях Тогобочного; а нині в четвер «Ямарів», оперетку в 3 діях Целлера; в суботу, 17. с. м. відіграє «Жидівку вихрестку», народну драму в 5 діях Тогобочного; в неділю 18. с. м. представленє галеве: рознічне «Гимн народний», а відтак послідує «Ой не ходи Грицю», народний образ зі співами і танцями М. Старицького; ві вторник 20. с. м. «Бідне дівча», оперетка в 6 відслонях Куна; в четвер 22. с. м. «Шалавилко», шутка в 5 відслонях Глинського; в суботу 24. с. м. «Дон Цезар», оперетка в 3 діях Деллінгера; в неділю 25. с. м. «Украдене щастє», драма в 5 діях д-ра Франка.

— 3 Косова доносять нам, що в справі заборони вечерка в честь Шевченка, вислано телеграму до міністра-президента д-ра Кербера.

— Огородничі курси. Кравва шкільна рада оголошує, що одержала дозвіл від краввого виділу, вставити в шкільний бюджет окрему позицію на устроєнє огородничих курсів для учителів народних шкіл, буде уряджувати щорічно чотири курси огородничо-садівничі, дальше курсу управи тютюну і курсу пчільничий, та визнає народних учителів закладати шкільні огороди. Учителі, котрі заслужать ся на тім полю, будуть одержувати з кінцем року по 100 корон нагороди.

— Кравва шкільна рада іменувала в народних школах: Семєна Кочиркевича управителем і Франца Пацулу молодшим учителем 4-класової школи мужескої «на Гарбарях» в Перемишлях, Евгєна Парину стар. учителем 3-кл. школи в Велдіжї, Івана Андерса стар. учителем 4-кл. школи в Біжанові, Йосифа Боричку управ. 5-кл. школи в Дуклі, Володислава Симоняка управ. 4-кл. школи в Ядовниках, Василя Туза мол.

учит. 5-кл. школи мужескої в Риманові, Вацлава Заячківського управ. 4-кл. школи в Звєрїнці; Управителями шкіл 2-класових: Павла Чачку в Яричові старім, Гриця Галайку в Трибухівцях, Йосифа Вількошевського в Креховицях, Зиновія Гжацкогo в Довгїм, Івана Одїжницького в Ключові вел., Івана Долянку в Брїдках, Франца Пирога в Сонїні, Вінкєнтія Бережницького в Новици, Матїя Ленарта в Сїдльци, Гната Дудку в Єленю;

Молодшими учительками шкіл 2-класових: Галину Веселївну в Старім Містї, Альбертину Налїпанку в Бездєсїдї, Елісавету Куликївну в Черемній, Каролїну Лукасєвичївну в Прецлавю Катарїну Вільчїнську в Холмку, Каролїну Ленартївну в Сїдльци;

Учителями і учительками 1-класових шкіл: Евгєна Грицину в Стопчатові, Павліну Рогальську в Стрїмбї, Марїю Кавецку в Цекарах, Станїславу Михальчїкївну в Сянїчку, Галину Шуйську в Камїнїї, Михайліну Бабкївну в Ожаниї, Франца Пьньонжжа в Дорїбаху, Володомїра Ліснїковського в Плавю «на Брїнївцї», Марїю Бельчїкову в Хромогорбї, Александрю Дубову в Боричївцї, Антіна Фїльвачного в Розборї, Теклю Федївївну в Мразниці, Людвіка Круля в Гороховім, Жїгмонта Холадакго в Дульцї малїї, Івана Крупу в Садковїї Горї, Івана Стефана в Тушовї народнім, Якова Пенчака в Нєнадївцї, Іванну Красуцку в Морянцях, Йосифа Гїлевїча в Завадовї, Евгєнїю Іванцевову в Моцєвниці, Амалїю Клефельдївну в Воли Чорноконєцкїї, Станїславу Гавїтманївну в Ворохтї.

— 3 Любіна великого доносять нам: Авантюра, яка зложила ся в Любіно великїм межі парїюками а циклістами, вийшла з того, що один з циклістів нещасливо перевернув ся з своїм біциклем, а унавши ушкодив нехотячи дитину селянську. Люди збігли ся, почала ся перемовка, упали обидні слова, а відтак і прийшло до погрозу і дрібної сватки.

— Теперїшні пятки вже незадовго щєвнуть. Генеральна дирекція австро-угорського банку подає до відомости, що з днем 2. верєснє с. р. зачєне той банк в своїх головних відділах у Відні і Будапєштї як також в своїх філіях видавати банкноти на 10 корон з датою 31. марта 1900. Видаванє банкнотів 10-коронових будє відбувати ся в міру стяганя державних нот по 5 зр. з датою 1. сїчня 1881 і по 50 зр. з датою 1. сїчня 1884. Призначєні на скасованє ноти державні по 5 зр. і по 50 зр., будуть приймати ся до 31. серпня 1897. при заплатї і вимїні в головних відділах банку у Відні і Будапєштї та у всїх філіях австро-угорського банку. По 31. серпня 1907 кінчить ся викупно тих нот державних. Нові банкноти 10-коронові будуть барви фіолєтної і 120 міліметрів довгї а 80 міліметрів широкї. Старі ноти державні позїстануть щє в приватнім обїгу до 30. лютого 1903. р., а касї державні будуть приймати до дня 31. серпня 1903.

— Податковї опусты. Ц. к. кравва Дирекція скарбу подає до відомости, що розпорядженєм ц. к. міністерства з дня 11. лїпня 1901, належать ся в роцї 1901. слїдуючі опусты податковї в безпосередних податках: а) в податку ґрунтовім опуст 15%; б) в податку домовім, з вїмкою 4% податку від доходу з будинків увільнєних від чиншевого податку, опуст 12½%. Загальна сума податку заробкового знизжає ся до 34,923,952 К. Податок зарїбковий від підприємств обовязаних до публичного складаня рахунків знизжає ся на 10.05%. Опусты а) і б) будуть обчисленї лиш від державної належності податкової з виключєнем податків автономїчних і будуть в урядах податкових записанї в книжочкї податковї зглядно в накази заплати на ті податки. Коли записанє се будє могло наступити, подасть кожний уряд податковий в своїм часї окремими оповїщенями до загальної відомости.

— Новий звіт англїйських страт в полуднево-африканській вїїні оголосив льондонський воєнний уряд. Страты ті дійшли до кінця червня до великаньської суми 71,383 людїй, а з них 21,361 є зовсїм страчених для армії. З того числа впадає на офіцїрів 391 убитих, рядових 4,082 убитих; в наслідок ран померло 187 офіцїрів, 1387 рядових; в неволї померло 4 офіцїрів, 93 рядових; з причини велїяких недуг померло 251 офіцїрів та 9,976 рядових; ріжні нещасливї случай позбавили житя 12 офіцїрів та 395 жовїтрів. Загинуло без вїсти, або дістало ся в полон 558 воєнків. Неспосібними калїками вернуло до вїтчизни 2,270 офіцїрів, та 51,223 жовїтрів...

— Дрібні вїсти. Намїсництво дозволило п. Герардови Теофілеви Доскоч, студєнтовї прав, змінити родовє назвїско Доскоч на «Армїньський». — Лат. архїєпископ кс. Бїльчєвський повернув до Львова.

— Вїсти з львівської аєпархїї. Розписаний конкурс з рєчинцем до 18. н. ст. верєснє на парохїї Кошляки, збараского деканата, і на Галич, з тим, що прошеня, внесенї при попереднім розписаню тих парохїй на конкурс, остають ся важними і на тепєр. — З рєчинцем по кєнець н. ст.

серпня розписаний конкурс на мїсця гр. к. катєхитів при народних школах в Буську і Радєховї. Належно удокументованї прошеня треба через свої зверхні власти внести до окружної шкільної ради в Камїнцї струмїловїї.

Телеґрами.

Ішль, 15. серпня. Міністер-президент др. Кербер був на двогодинній авдиєнції у цїсаря, а опїсля взяв участь в родиннім обїдї.

Будїєвїчї, 15. серпня. Чєскї днєвники доносять, що — мимо всяких версий — міністер для Чєх, др. Резек, уступить сєйчас по скликаню осїнної сєсїї ради державної, єсли тепєрїшні жадає Чєхїв не будуть узглядненї.

Неаполь, 15. серпня. Вчєра відбули ся похорони Крїсїїого. По передї похоронного походу ступали відділи піхотїнцїв і морякїв. Жалїбний вїз тягнуло 8 конєй. Кінцї покривала, яким накрїто домовину, несли посадники Палєрма, Неаполью, Рїма і Рїбєри (родинного мїста Крїсїїого). За жалїбним возом йшли крєвнї, адїютанты короля, консуль нїмецький, заступники сєнату і палати послїв, міністри, генерали і т. д. Коли похїд прибув до арсеналу, перевезєно домовину на лодцї, вибитїї чорним сукном, на воєннє судно «Varese». Між зложєними вїнцями був також вїнок від цїсаря Вїльгєльма. О півночї «Varese» відплинув.

Софія, 15. серпня. В процесї Сарафова всїх обвинєних увільнено одноголосним вїроком судїїв присяглих.

Льондон, 15. серпня. «Standard» оголошує доносєнє з полудневої Африки, що команданта Бурїв, Баєра, тяжко ранєно в борбї з Англїйцями. Нєма надїї утримати єго при житю.

Льондон, 15. серпня. В Дорнємут в полудневїї Африцї арєштовано одного офіцїра, що мав інформувати Бурїв про рух англїйських вїск.

Мїддєльбург, 15. серпня. Відділ Бурїв в числї 300 людїй звїв 9. с. м. 4-годинну борбу з рївно сильним відділом англїйським. Бурїв побито. По сторовї Англїйцїв унав 1 офіцїр і 1 жовїтр, а 7 ранєно.

Вїдєнь, 15. серпня. Нинї рано помер ту члєн палати панїв др. Антїн Газєльвантер.

Вїсти господарскї, промисловї і торговельнї.

— Стан засїїв. Із околиць Пїдволочиск доносять нам: У нас жива озимина вже скїнчили ся. Морґ пшєнїцї дав 10—11 кїп, жита 8—9, а ячмєдо 4—5. — Тепєр збирать овєс. Серєдний... Горох насїла мушнїя; обїк серєдний, а грєчка та буряки зовсїм не дописали. Картофлї сього року будє доволї; а й отава заповїдає ся хорошо. А вжєж богато пошкодила спєка, що настала сєйчас пїсля довгої слоты.

— Збір пшєнїцї. Будапєштєнська збїжева фірма Мендль уложила і в сїм роцї звіт урожаїв на цїлій земскїї кулї. Виходить, що сєгорїчна сьвітлова продукція пшєнїцї перевїзнає о 20 мїлїонів гєктолїтрів минулорїчну, що вносила 880,500,000 (в роцї 1899. продукція пшєнїцї вносила 925,200,000 гєкт.). Незвичайно хорошими зборами тїпять ся тїльки Сполучєні Держави (передовсїм стан Расїїїс), де збір пшєнїцї вносить 250 мїлїонів гєкт. побїч 180,300,000 гєкт. в попереднім роцї. Но рївночасно тропїчна спєка знищила там кукурудзу, рєдукуючи збір кукурудзи майже о одну третю. Канада має 14,000,000 гєкт. (18,500,000), Аргєнтїна 35 мїл. (30 мїл.), Австралїя 20 мїл. (20.5 мїл.), Росїя 116 мїл. побїч 126.5 мїл. гєкт. в попереднім роцї. Так само стратила Франція, що має тїлько 96 мїл. побїч 107 мїл. гєкт. в роцї попереднім; Італїя 40 мїл. (43,100,000 гєкт. в 1900. р.), Іспанїя 40 мїл. (42 мїл.), Румунїя 23 мїл. (21,300,000 гєкт.), Австрїя 14 мїл. (15,800,000 гєкт. в 1900. р.). Німєччина має збір дуже рїжнородний, взагалї має 33 мїл. гєкт.; Велика Британїя — 17 мїл., Болгарїя 12.5 мїл., Сербїя околo 4 мїл., а Індїя сїдїна — з причини злив — лишєнь 70 мїл. гєкт. Взагалї — тепєрїшні засоби сьвітовї пшєнїцї єо мнoго меншї, чим в тім самїм часї минуього року. В Австрїї збір пшєнїцї впав о 15%, слабше як в попереднім роцї.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Програма від 1. до 31. серпня 1901.
При співучасті військової музики 80. п. п.
В огороді електрично освітленим.

1) **Gertrelia**, хромографічна тансерка гімнастична з Гіпподрому в Лондоні. 2) **Mas-Andreas**, найславніші і найкомічніші дуєтисти з Парижа. 3) **Liane Grossé**, калейдоскопова тансерка фантастична з новостію: спалене вдови Раджи на костирі. 4) **Alexander de Tulé**, незрівняний музикальний віртуоз. 5) **Сестри Pronau**, ексцентричні дуєтистки. 6) **Орхестра**. 7) **O. Francordi**, народистка театру „Variété“ звана „живим фонографом“. 8) **Mlle Rollero**, дамский Fregoli. 9) **Американський біоскоп**: нові сензаційні „найзнаменитіші живі фотографії“. 10) **Arvida Svensson**, шведська співачка лірична.

Що дня о 8. год. вечером велике представлено. В неділю і свята два представлення. Щоп'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат і
Картини: Верещагіна, Шевченко в до-
вині і Сластьона, Шевченкова
могила.
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“
з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Лекційна комісія

студентів філософичного відділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І. п. Сала VIII) межі 12-ї год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного відділу, Львів, Університет.

Сезон від 1. червня до кінця вересня

В Микуличині

над трема Прутами
отворив заряд

„Народної Гостинниці“

зі Львова

готель і реставрацію

в віллі о. Галайчука.

Заряд приймає купелевих гостей на цілий сезон на мешкане, також з цілим удержанем. Сезонні домівки в готелі під власним зарядом по 2-3 покої по дуже умірених цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнім заряді, окрема читальня для гостей, купелі в Пруті о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положення місцевости, а велзнична станція о 150 кроків від готелю.

Зголошення приймає п. Микола Заячківский в Микуличині.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движими против огневих шкід.

„Дністер“ припоручила Преосвящ. Ординарияти Всеч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій

Фонди гваранції „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор 11 сот	разом 620.406 кор. 65 сот
Резерва премі	171.942 „ „	
Резерва спеціальна	6.000 „ „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умірновані Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор Шкоди відшкодують ся безпробовочно в присутности Делегата і 2 членів

Поліс „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних Банк краввий і Каса ощадности у Львові, Коломи, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн обезпеч. в Іранові; в таких обезпечень через „Дністер“ иде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліс і квити видає Краківське Товариство рускі

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо велзних господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор провізії

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення провізії або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		зі Львова	
посп.	особ.				
приходить о годині				відходить о годині	
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		6:43	„ „ „ дв. Підзамче
	7:45	з Янова		6:35	до Лавочного (Мунча, Пешту) Борислава
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	8:00	„ „ на дв. головний		2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер)
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		9:00	до Янова
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина		9:25	до Янова
	11:45	з Яшова, Любачова, Самбора		9:42	до Чернівців, „ „ дв. гол.
	11:55	зі Станиславова (Керсемеє, Потутор)		10:20	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не- ділі і свята
	12:55	з Янова		10:25	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		1:25	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		2:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия		3:05	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
2:20	5:11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:26	до Яшова, Хирова, Любачова
2:35	5:35	„ „ на дв. голов.		3:30	
	5:50	з Кракова			
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан			
	6:00	з Сокаля, Белаци і Любачова			
Ніч					
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:10	до Станиславова
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	8:40			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний
2:31	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:32	дворець Підзамче
12:15	9:40	з Чернівців, Букарешту,		7:25	до Сокаля і Рави рускої
	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
	10:20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	10:02	„ „ на дв. голов.		2:51	до Чернівців і Іцкан
	3:12	з Підволочиск Копичинь на дв. Підзамче		10:00	до Кракова, Відня, Варшави
	3:35	„ „ на дворець головний		11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
				11:10	„ „ дв. Підзамче
				11:32	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
				4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білети Ізди: Звичайні білети агенція часопийськ. Ст. І. Соколовського в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне п. к. велзниць державних (ул. Красіцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8-3 а в свята 9-12).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

приймає вкладки до опроцентования на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5½% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і вище, до половини вартости гіпотеки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або в порукою 2 ручителів відповідних.

Священники не посідаючи гіпотеки мусять крім порук 2 ручителів предложити полісу житеву; обезпечатись на житє треба тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Уділ членський вносять 50 кор., вписове 2 кор

Членом бути може тільки член обезпечений в „Дністрі“

З днем 31 грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплачені уділи	79087 „ „
вкладки щадничі	806803 „ „
уділені позички	763737 „ „
часовий оборот в 1900 році	2424157 „ „

Інформації до позичок уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“